

Ewangelia wg św. Tomasza

Wstęp

Jest to księga której autorstwo przypisuje się Tomaszowi Apostołowi. Jej tekst znany był starożytnym Ojcom Kościoła, ale zaginął. Jego fragment spisany po grecku, odnaleziono dopiero w 1897 r. w formie kodeksu, czyli w formie książki (nie zwoju). Został on spisany na jednej karcie pergaminowej z dwóch stron, najprawdopodobniej w II wieku n.e. Do 1904 r. odnaleziono jeszcze 2 inne kopie tej księgi w postaci zwojów spisanych na papirusie również w języku greckim. Ich powstanie datuje się na III wiek. Niestety zawierają one bardzo małą liczbę wypowiedzi Jezusa.

W 1945 r. w Nag Hammadi (środkowy Egipt) odnaleziono 13 kodeksów papirusowych spisanych w języku koptyjskim. W jednym z nich, datowanym na II wiek n.e. zawierającym 7 dzieł literackich, jest Ewangelia wg Tomasza. Znajduje się ona jako ostatnia w tym rękopisie i wygląda na kompletną. Spisana jest w dialekcie saidzkim języka koptyjskiego i przypuszczalnie była przepisywana z innej kopii napisanej w języku syryjskim. Zawiera 114 wypowiedzi Jezusa, a wg Nikifora z IX wieku, oryginalna Ewangelia zawierała 1300 wypowiedzi. Można więc przypuszczać, że ktoś przepisał tylko niektóre fragmenty z oryginalnej Ewangelii wg św. Tomasza — te które uznał za najważniejsze lub najciekawsze, lub po prostu wszystko lub część sfałszował. Jest to w pełni wystarczający powód do tego, by tej kopii nie włączyć w skład Pisma Świętego. Nie oznacza to jednak, że oryginalna Ewangelia wg św. Tomasza nie była natchniona. W pierwszych wiekach chrześcijaństwa uchodziła bowiem za pismo nieheretyckie. Pozostaje mieć nadzieję, że ktoś kiedyś ją odnajdzie.

Zbyt mało wypowiedzi Jezusa w tej kopii w stosunku do tego co podawał Nikifor to nie jedyny powód nie włączenia jej w skład Pisma Świętego. Występuje też inna kolejność niektórych fragmentów w stosunku do odnalezionych wcześniej tekstów spisanych po grecku. Przykładowo słowa z wypowiedzi nr 77:

„Rozłupcie drzewo, ja tam jestem. Podnieście kamień, a znajdziecie mnie tam.”

w tekstach greckich też występują, ale w wypowiedzi nr 30. Ktoś więc manipulował oryginalnym tekstem tej Ewangelii, choć sensu jako takiego nie zmienił. Oprócz tego, zachodzą też duże różnice w stosunku do słów Hipolita żyjącego na przełomie II i III wieku, a specjaliści ją badający, dopatrują się nawet fragmentów, ich zdaniem napisanych przez sektę gnostycką. Sekta ta, specjalizowała się w wymyślaniu tekstów o Jezusie i rozpowszechnianiu ich, a dzieła swe tworzyła właśnie w języku koptyjskim.

Znaczna część wypowiedzi Jezusa ma charakter bardziej pierwotny niż w Ewangeliach kanonicznych, a to sugeruje, że oryginalny jej tekst był przypuszczalnie spisywany za życia Jezusa lub, że autor tej księgi korzystał z dokumentu zawierającego wypowiedzi Jezusa. Poniżej przedstawię jej tekst i porównam go z fragmentami z ksiąg kanonicznych Pisma Świętego.

W XX wieku odnaleziono jeszcze 2 inne kopie tej Ewangelii, ale nie są one tak obszerne jak ta odnaleziona w 1945 r.

Poniższe tłumaczenie powstało w Zakładzie Egiptologii Uniwersytetu Warszawskiego z koptyjskiego oryginału: *Evangelium nach Thomas*. Wyd. A. Guillaumont, H.Ch. Puech, G. Quispel, W.Till, Yassah abd al. Masih. Leiden 1959. Publikowane w: *Apokryfy Nowego Testamentu t.1* red. M. Starowiejski. TN KUL Lublin 1986. Str. 123 – 133.

Tekst

To są tajemne słowa, które wypowiedział Jezus żywy, a zapisał je Didymus Juda Tomasz.

1 I rzekł: „Kto odnajdzie znaczenie tych słów, nie zakosztuje śmierci”.

„Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Jeśli kto zachowa moją naukę, nie zazna śmierci na wieki.» [J 8, 51]

2 Rzekł Jezus: „Niech ten, który szuka, nie ustaje w poszukiwaniu aż znajdzie. I gdy znajdzie, zdrzy, a jeśli zdrzy, będzie się dziwił i będzie panował nad Pełnią”.

„Proście, a będzie wam dane; szukajcie, a znajdziecie; kołaczcie, a otworzą wam.” [Mt 7, 7], [Łk 11, 9]

„W Nim bowiem, w Jego ciele mieszka cała Pełnia Bóstwa. A wy, dzięki łączności z Nim, uczestniczycie w tej Pełni. (...)” [Kol 2, 9-10]

Pełnia to Moc — patrz wypowiedź nr 77 oraz 67. Porównaj też z tym, że Jezusa nazwano „Bogiem Mocnym” (nie Wszemocnym) [Iz 9, 5] oraz z powodem dlaczego tak się stało [Flp 2, 6-7].

3 Rzekł Jezus: „Gdy wasi przywódcy powiedzą wam: 'to królestwo jest w niebie, wtedy ptaki niebieskie będą pierwsze przed wami'. Gdy powiedzą wam, że ono jest w morzu, wtedy ryby będą pierwsze przed wami. Ale królestwo jest tym, co jest w was i tym, co jest poza wami. Skoro poznacie samych siebie, wtedy będziecie poznani i będziecie wiedzieć, że jesteście synami Ojca żywego. Jeśli zaś nie poznacie siebie, wtedy istniejecie w nędzy i sami jesteście nędzą”.

„i nie powiedzą: "Oto tu jest" albo: "Tam". Oto bowiem królestwo Boże pośród was jest.» [Łk 17, 21]

4 Rzekł Jezus: „Starzec w swych dniach nie będzie się wahał pytać małego, siedmiodniowego chłopca o miejsce życia i będzie żył. Wielu pierwszych będzie ostatnimi i staną się jednością”.

„Tak ostatni będą pierwszymi, a pierwsi ostatnimi.» [Mt 20, 16], [Łk 13, 30]

5 Rzekł Jezus: „Poznaj to, co jest przed twoim obliczem, a to, co ukryte przed tobą, wyjawia się tobie. Nie ma bowiem niczego ukrytego, co nie zostanie odkryte”.

„Nie ma bowiem nic ukrytego, co by nie miało wyjść na jaw.” [Mk 4, 22]

6 Zapytali Go uczniowie Jego: „Czy chcesz, abyśmy pościli? W jaki sposób mamy modlić się, dawać jałmużnę i przestrzegać przepisów odnośnie do jedzenia?” Rzekł Jezus: „Nie kłamcie, nie czyńcie tego, czego nienawidzicie – wszystko jest jawne w obecności nieba. Nie ma bowiem niczego ukrytego, co nie zostanie odkryte i niczego tajnego, co nie może być ujawnione”.

„Nie ma bowiem nic ukrytego, co by nie miało być ujawnione, ani nic tajemnego, co by nie było poznane i na jaw nie wyszło.” [Łk 8, 17], [Łk 12, 2]

7 Rzekł Jezus: „Szczęśliwy lew, którego zje człowiek. I lew stanie się człowiekiem. Przeklęty człowiek, którego zje lew. I człowiek stanie się lwem”.

Te słowa są bardzo trudne do zrozumienia. Przypuszczalnie jest to nauka o duszy, której nie rozumiemy. Ze słów tych może wynikać coś, co obecnie postrzegamy jako absurd lub coś w co bardzo trudno uwierzyć — mianowicie, ze słów tych wynika, że dusza zwierzęcia znajduje się w jego ciele i gdy człowiek zje mięso tegoż zwierzęcia, to dusza tego zwierzęcia przemieni się w duszę człowieka i będzie mogła dostąpić życia wiecznego z Bogiem. Gdy zaś stanie się odwrotnie, tj. gdy zwierzę zje człowieka, to dusza człowieka przemieni się w duszę zwierzęcia i nie będzie mogła po śmierci ciała zwierzęcia oglądać Boga.

8 I rzekł: „Człowiek jest podobny do rozumnego rybaka. Ten, gdy wrzucił swą sieć do morza, wyciągnął ją z morza pełną małych ryb. Wśród nich rozumny rybak znalazł dużą, ładną rybę. Wyrzucił wszystkie małe ryby do morza, a bez trudu wybrał dużą rybę. Kto ma uszy do słuchania, niech słucha”.

Tej przypowieści o rybaku nie ma w żadnej księdze kanonicznej.

- 9 Rzekł Jezus: „Oto wyszedł siewca, napełnił swą rękę i rzucił. Kilka (ziarna) padło na drogę, Przyleciały ptaki i zebrały je. Inne padły na skałę i nie wypuściły korzenia w głąb ziemi, nie wydały kłosów ku niebu. Inne padły między ciernie, a te przydużyły je i robak je zjadł. A inne padły na ziemię do brą. I wydała ona piękny owoc ku niebu, przyniosła sześćdziesiąt miar i sto dwadzieścia miar”.
- „Gdy zebrał się wielki tłum i z miast przychodzili do Niego; rzekł w przypowieściach: «Siewca wyszedł siać ziarno. A gdy siał, jedno padło na drogę i zostało podeptane, a ptaki powietrzne wydziobały je. Inne padło na skałę i gdy wzeszło, uschło, bo nie miało wilgoci. Inne znowu padło między ciernie, a ciernie razem z nim wyrosły i zagłuszyły je. Inne w końcu padło na ziemię żyzną i gdy wzrosło, wydało plon stokrotny». Przy tych słowach wołał: «Kto ma uszy do słuchania, niechaj słucha!».” [Łk 8, 4-9], [Mt 13, 3-8], [Mk 4, 2-8]
- 10 Rzekł Jezus: „Przyniosłem ogień na świat i oto podtrzymuję go, aż zapłonie”.
- „Przyszedłem rzucić ogień na ziemię i jakże bardzo pragnę, żeby on już zapłonął.” [Łk 12, 49]
- 11 Rzekł Jezus: „Oto niebo przeminie i tamto, które jest nad nim przeminie i zmarli nie ożyją, a żywi nie będą umierać. W dniach, w których zjedlicie coś śmiertelnego, uczynicie to żywym. Jeśli będziecie istnieć w światłości, co uczynicie? W dniu, w którym jesteście jednym, staliście się dwoma. Jeśli zaś staliście się dwoma, co uczynicie?”
- Nie wykluczone, że na podstawie tych słów, Piotr Apostoł napisał:
- „Jak złodziej zaś przyjdzie dzień Pański, w którym niebo ze świstem przeminie, gwiazdy się w ogniu rozsypią, a ziemia i dzieła na niej zostaną znalezione.” [2 P 3, 10]
- a Paweł Apostoł:
- „nam oznajmił tajemnicę swej woli według swego postanowienia, które przedtem w Nim powziął dla dokonania pełni czasów, aby wszystko na nowo zjednoczyć w Chrystusie jako Głowie: to, co w niebiosach, i to, co na ziemi.” [Ef 1, 9-10]
- 12 Spytali uczniowie Jezusa: „Wiemy, że odejdziesz od nas; kto będzie naszym przełożonym?” Rzekł im Jezus: „Dokąd posłżycie, pójdziecie do Jakuba Sprawiedliwego; niebo i ziemia powstały z jego powodu”.
- Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 13 Rzekł Jezus uczniom swoim: „Porównajcie i powiedzcie mi, kogo przypominam?” Powiedział Mu Szymon Piotr: „Jesteś podobny do sprawiedliwego anioła”. Powiedział Mu Mateusz: „Jesteś podobny do człowieka, który miłuje wiedzę i jest rozumny”. Powiedział Mu Tomasz: „Nauczycielu, moje usta nie ujmą zupełnie tego, aby powiedzieć, do kogo jesteś podobny”. Rzekł Jezus: „Ja nie jestem twoim nauczycielem, ponieważ wypięs i napięs się ze źródła kipiącego, które ja odmierzyłem”. I wziął go i odwrócił się, i powiedział mu trzy słowa. Gdy zaś Tomasz przyszedł do swych przyjaciół, zapytali go: „Co ci Jezus powiedział?” Rzekł im Tomasz: „Jeśli wam powiem jedno ze słów, które mi powiedział, podniesiecie kamienie, aby rzucić we mnie, a ogień wyjdzie z kamieni, aby was spalić”.
- Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. W Ewangelii Łukasza jest jednak fragment, który mógł być wypowiedziany chwilę po powyższych słowach:
- „Pokażę wam, do kogo podobny jest każdy, kto przychodzi do Mnie, słucha słów moich i wypełnia je.” [Łk 6, 47]
- 14 Rzekł im Jezus: „Jeśli pościecie, tworzycie sobie grzechy, a jeśli się modlicie, będziecie skazani. Jeśli dajecie jałmużnę, wyrządźcie krzywdę swoim duchom. Jeśli wychodzicie do jakiegokolwiek prowincji, i jeśli wędrujecie po wioskach, i jeśli was przyjmują, to jedzcie, co przed wami położą, uzdrawiajcie chorych, którzy są wśród nich. Bowiem to, co wejdzie do waszych ust, nie zanieczyści was, ale to, co wychodzi z waszych ust, jest tym, co was zanieczyści”.
- „Jeśli do jakiego miasta wejdziecie i przyjmą was, jedzcie, co wam podadzą; uzdrawiajcie chorych, którzy tam są, i mówcie im: Przybliżyło się do was królestwo Boże.” [Łk 10, 8-9]
- „Nie to plami człowieka, co wchodzi do ust, ale to go plami, co z ust wychodzi.” [Mt 15, 11]
- 15 Rzekł Jezus: „Jeśli ujrzycie takiego, którego nie zrodziła kobieta, padnijcie na wasze twarze, uczcijcie go — ten jest waszym ojcem”.
- Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 16 Rzekł Jezus: „Ludzie może myślą, że przyszedłem, aby przynieść pokój na świat, a nie wiedzą, że przyszedłem, aby przynieść rozdarcia, ogień, miecz, walkę. Gdy bowiem pięciu będzie w domu, trzech powstanie przeciw dwom, a dwu przeciwko trzem, ojciec przeciw synowi, a syn przeciwko ojcu. I staną się wobec siebie samotni”.
- „Czy myślicie, że przyszedłem dać ziemi pokój? Nie, powiadam wam, lecz rozłam. Odtąd bowiem pięcioro będzie rozdwojonych w jednym domu: troje stanie przeciw dwójgu, a dwoje przeciw trójgu; ojciec przeciw synowi, a syn przeciw ojcu; matka przeciw córce, a córka przeciw matce; teściowa przeciw synowej, a synowa przeciw teściowej».” [Łk 12, 51-53]
- 17 Rzekł Jezus: „Dam wam to, czego oko nie widziało i czego ucho nie słyszało, i czego ręka nie dotknęła, i co nie weszło do serca człowieka”.
- Do tych słów nawiązał Paweł Apostoł w Liście do Koryntian:
- „lecz właśnie głosimy, jak zostało napisane, to, czego ani oko nie widziało, ani ucho nie słyszało, ani serce człowieka nie zdołało pojąć, jak wielkie rzeczy przygotował Bóg tym, którzy Go miłują.” [1 Kor 2, 9]
- 18 Rzekli uczniowie do Jezusa: „Powiedz nam, w jaki sposób nastanie nasz koniec?” Odrzekł Jezus: „Odkryliście już początek, aby poszukać końca; tam bowiem, gdzie jest początek, tam będzie i koniec. Błogosławiony, kto stanie na początku — pozna koniec i nie zakosztuje śmierci”.
- Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Nie wykluczone, że chodzi tu o jakąś pętlę czasu. Początkiem jest Bóg. Końcem też jest Bóg:
- „I rzekł mi: «Stało się. Jam Alfa i Omega, Początek i Koniec. Ja pragnę wam dać darmo pić ze źródła wody życia.” [Ap 21, 6]
- „Jam Alfa i Omega, Pierwszy i Ostatni, Początek i Koniec.” [Ap 22, 13]
- Czy te słowa należy rozumieć, że świat materialny był już wielokrotnie stwarzany i zgładzany, w wyniku czego Bóg wie co się stanie nim to się stanie, pomimo woli danej człowiekowi? To pytanie niestety musi pozostać bez odpowiedzi. Słowa „i nie zakosztuje śmierci” sugerują, że ten kto trafi do Królestwa Bożego po zakończeniu świata materialnego, pozostanie tam na wieki, a nowy świat ruszy na nowo z Adamem i Ewą, ale jego losy przypuszczalnie potoczą się inaczej niż poprzedniego świata, gdyż jakaś grupa dusz z poprzedniej edycji świata trafiła już do Królestwa Bożego. W ten sposób wszyscy będziemy zbawieni, choć nie jednocześnie.
- [Zbawiciel nasz — Bóg] „(...) pragnie, by wszyscy ludzie zostali zbawieni i doszli do poznania prawdy.” [1 Tm 2, 4]
- 19 Rzekł Jezus: „Błogosławiony ten, który istniał zanim się stał. Gdy będziecie moimi uczniami i będziecie słuchać słów moich, te kamienie będą wam służyły. Pięć drzew bowiem macie w raju. Nie poruszają się latem ani zimą, a liście ich nie spadają. Kto je pozna, ten nie zakosztuje śmierci”.
- Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. 5 drzew to najprawdopodobniej 5 różnych sposobów na osiągnięcie szczęścia wiecznego. Przypuszczalnie są to: wiara w Jezusa i tego który Go posłał (w Ojca), pełna miłość do Jezusa ponad wszystko, wypełnianie nauk Ojca przekazanych nam za pośrednictwem Jezusa itd.

- 20 Rzekli uczniowie do Jezusa: „Powiedz nam, do czego podobne jest królestwo niebieskie?” Rzekł im: „Podobne jest do ziarna gorczycy, najmniejszego ze wszystkich nasion. Jeśli padnie na ziemię, którą się uprawia, wydaje w górę ogromną gałąź, aby stać się osłoną dla ptaków niebieskich”.
„Inną przypowieść im przedłożył: «Królestwo niebieskie podobne jest do ziarnka gorczycy, które ktoś wziął i posiał na swej roli. Jest ono najmniejsze ze wszystkich nasion, lecz gdy wyrośnie, jest większe od innych jarzyn i staje się drzewem, tak że ptaki przylatują z powietrza i gnieźdzą się na jego gałęziach.» [Mt 13, 31-32], [Mk 4, 31-32], [Łk 13, 19]
- 21a Rzekła Mariham do Jezusa: „Do kogo podobni są twoi uczniowie?” Odrzekł: „Podobni są do małych dzieci przebywających na polu, które do nich nie należy. Jeśli przyjdą właściciele tego pola, powiedzą: 'Zostawcie nam nasze pola!' Oni staną nadzy przed nimi, aby im je zostawili, aby dali swe pole”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Małe dzieci przypuszczalnie obrazują osoby stawiające pierwsze kroki w konsekwentnym wypełnianiu nauk Jezusa bez względu na naciski otaczających ludzi. Pole na którym oni przebywają, to najprawdopodobniej miejsca w których się naucza wiary w Jezusa (szkoły, punkty katechetyczne, prywatne mieszkania, itd.). Nie należą one do tych dzieci, ale są im potrzebne. Cytat sam w sobie może zapowiadać powstanie budynków do nauczania wiary w Boga: kościołów / zborów, punktów katechetycznych itd.
- 21b „Dlatego mówię: „Jeśli pan domu wie, że przychodzi złodziej, będzie czuwał aż on przyjdzie i nie pozwoli mu, aby podkopał się do wnętrza jego domu, jego królestwa, aby zabrać jego rzeczy. Wy zaś czuwajcie od początku świata. Opaszcie się razem, silnie w biodrach, aby rozbójnicy nie znaleźli drogi, aby wejść do was, gdyż znajdą oni korzyść, której wy oczekujecie. Niech wśród was zjawi się rozumny człowiek, aby, gdy owoc dojrzeje, przyszedł szybko i mając sierp w ręku ścinał go. Kto ma uszy do słuchania, niech słuca”.
„A to rozumiecie: Gdyby gospodarz wiedział, o której porze nocy złodziej ma przyjść, na pewno by czuwał i nie pozwoliłby włamać się do swego domu. Dlatego i wy bądźcie gotowi, bo w chwili, której się nie domyślacie, Syn Człowieczy przyjdzie.” [Mt 24, 43-44]
- 22 Jezus zobaczył malców pijących mleko. Rzekł do swych uczniów: „Te maleństwa pijące mleko podobne są do tych, którzy weszli do królestwa”. Spytali Go: „Jeśli staniemy się małymi, wejdziemy do królestwa?” Odrzekł im Jezus: „Wejdziecie, jeśli macie zwyczaj czynić dwa jednością i stroną wewnętrzną czynić tak, jak stroną zewnętrzną, a stroną zewnętrzną tak, jak wewnętrzną, stroną górną jak stroną dolną, i jeśli macie zwyczaj czynić to, co męskie i żeńskie jednością, aby to, co jest męskie nie było męskim, a to, co jest żeńskie nie było żeńskim; jeśli będziecie mieli zwyczaj czynić oczy jednym okiem, a jedną rękę dacie w miejsce ręki i nogę w miejsce nogi, i obraz w miejsce obrazu – wtedy wejdziecie do królestwa”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Słowa „czynić dwa jednością” ukazują bycie sprawiedliwym, godzenie zwaśnionych ludzi, łączenie poglądów małżonków w jeden wspólny pogląd na dany temat by nie było między nimi niezgody. Czynienie strony wewnętrznej jak strony zewnętrznej ukazuje brak obłudy / zakłamania. To co się czyni na zewnątrz musi być dokładnie zgodne z tym co się myśli. Nie wolno mówić co innego, a czynić co innego. To co się mówi, trzeba też i czynić, czyli jak kogoś upominamy, że używa wulgaryzmów, to sami również nie powinniśmy ich używać. Należy głosić tylko prawdę.
- 23 Rzekł Jezus: „Wybiorę was jednego z tysiąca i dwu z dziesięciu tysięcy; pozostaną jedną jednością”.
„Ten zaś, kto się łączy z Panem, jest z Nim jednym duchem.” [1 Kor 6, 17]
- 24 Rzekli Mu uczniowie Jego: „Poucz nas o miejscu, w którym ty jesteś, ponieważ trzeba nam, abyśmy go szukali”. Rzekł im: „Kto ma uszy, niech słuca. Istnieje światłość w człowieku światłości – on oświeca cały świat. Gdy nie oświeca, jest ciemność”.
„Ja przyszedłem na świat jako światło, aby każdy, kto we Mnie wierzy, nie pozostawał w ciemności.” [J 12, 46]
- 25 Rzekł Jezus: „Kochaj swego brata jak swą duszę, strzeż go, jak źrenicę swego oka”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 26 Rzekł Jezus: „Widzisz drzazgę, która jest w oku twego brata, zaś belki, która jest w twoim oku nie dostrzegasz. Jeśli wyrzucisz belkę z twego oka, wtedy przejrzysz, aby wyciągnąć drzazgę z oka twego brata”.
„Albo jak możesz mówić swemu bratu: Pozwól, że usunę drzazgę z twego oka, gdy belka [tkwi] w twoim oku? Obłudniku, wyrzuć najpierw belkę z twego oka, a wtedy przejrzysz, ażeby usunąć drzazgę z oka twego brata.” [Mt 7, 4-5]
- 27 Rzekł Jezus: „Jeśli nie będziecie pościć na świecie, nie znajdziecie się przed królestwem. Jeśli nie uczynicie szabatu szabatem, nie zobaczycie Ojca”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Fragment ten nakazuje pełne przestrzeganie Dekalogu. Ma ono wyplýwać ze szczerej miłości do Boga, a nie z formalności.
- 28 Rzekł Jezus: „Stanąłem w środku świata i objawiłem się im w ciele. Znalazłem ich wszystkich pijanych. Nie znalazłem nikogo wśród nich spragnionego, a dusza moja bolała nad synami ludzkimi, gdyż są ślepi w swych sercach i nie przejrzą, że puści przyszli na świat i starają się wyjść z tego świata puści. Teraz jednak są pijani. Gdy odrzucą swoje wino, wtedy będą pokutować”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 29 Rzekł Jezus: „Jeśli ciało powstało z powodu ducha, to cud; jeśli duch dla ciała, to jest cud cudów. Ale dziwię się temu: jak tak wielkie bogactwo zamieszkało w tej nędzy”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 30 Rzekł Jezus: „W miejscu, w którym jest trzech bogów, tam są bogowie. Miejsce, gdzie dwu lub jeden jest, ja jestem z nim”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 31 Rzekł Jezus: „Nie bywa prorok uznany w swej własnej wiosce, lekarz zwykle nie leczy tych, którzy go znają”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 32 Rzekł Jezus: „Miasto zbudowane na wysokiej górze jest umocnione. Nie może upaść, ani nie będzie się mogło ukryć”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 33 Rzekł Jezus: „To, co słyszysz jednym uchem i drugim uchem, głoś na waszych dachach. Nikt bowiem nie zapala lampy i nie stawia jej pod korcem, ani nie stawia jej w miejscu ukrytym, lecz zwykle stawia ją na świeczniku, aby każdy wchodzący i wychodzący widział jej światło”.
„Nikt nie zapala lampy i nie przykrywa jej garncem ani nie stawia pod łóżkiem; lecz stawia na świeczniku, aby widzieli światło ci, którzy wchodzą.” [Łk 8, 16]
- 34 Rzekł Jezus: „Jeśli ślepiec prowadzi ślepego, zazwyczaj obaj wpadają do dołu”.
„Opowiedział im też przypowieść: – Czyż ślepy może prowadzić ślepego? Czyż obaj nie wpadną do dołu?” [Łk 6, 39; Biblia Poznańska]
- 35 Rzekł Jezus: „Niemożliwe, aby ktoś wszedł do domu siłacza, pochwyił go przemocą, jeśli wpierv nie zwiąże jego rąk. Wtedy wyróci jego dom”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.

- 36 Rzekł Jezus: „Nie troszczcie się od rana do wieczora i od wieczora do rana, co włożycie na siebie”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 37 Spytali uczniowie Jego: „Którego dnia objawisz się nam i którego dnia ujrzymy ciebie?” Odrzekł Jezus: „Jeśli będziecie mieli zwyczaj ukazywać nie wstydząc się te części ciała, które godzi się zakrywać, i będziecie brać szaty wasze i rzucać je pod wasze stopy, jak małe dzieci, i będziecie je deptać, wówczas ujrzycie Syna żywego i nie będziecie się bać”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Publiczne noszenie skąpych ubrań, ukazywanie gołego brzucha, pośladek itp. zaistniało na skalę masową w XX wieku.
- 38 Rzekł Jezus: „Wielekroć pragnęliście usłyszeć te słowa, które wam mówię i nie macie nikogo, od kogo byście je słuchali. Nadejdą dni, kiedy szukać mnie będziecie, a nie znajdziecie mnie”.
„Będziecie Mnie szukać, a nie znajdziecie, a tam, gdzie Ja będę potem, wy pójść nie możecie.” [J 7, 34]
- 39 Rzekł Jezus: „Faryzeusze i uczeni w Piśmie wzięli klucze poznania i ukryli je; nie weszli do środka i nie pozwolili wejść tym, którzy chcieli. Wy zaś stańcie się przebiegłymi, jak węże i czystymi, jak gołębie”.
„Biada wam, uczonym w Prawie, bo wzięliście klucze poznania; samiście nie weszli, a przeszkodziliście tym, którzy wejść chcieli.” [Łk 11,52]
Przypuszczalnie kluczami poznania są sakramenty święte, a w szczególności chrzest.
- 40 Rzekł Jezus: „Krzew winny zasadzono poza Ojcem, a ponieważ nie jest mocny, wyrwą go z korzeniami i zniszczą”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 41 Rzekł Jezus: „Temu, który coś ma w ręku, dodadzą, a temu, który nic nie posiada, i tę drobnostkę, którą ma, zabiorą”.
„Bo kto ma, temu będzie dodane, i nadmiar mieć będzie; kto zaś nie ma, temu zabiorą również to, co ma.” [Mt 13, 12], [Łk 19, 26]
- 42 Rzekł Jezus: „Bądźcie tymi, którzy przechodzą mimo!”
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 43 Rzekli Mu uczniowie Jego: „Kim jesteś, który nam to mówisz?” „W tym, co wam mówię, nie znajdujecie, kim jestem? Lecz staliście się jak Żydzi: lubią drzewo i nienawidzą jego owocu, i lubią owoc, a nienawidzą drzewa”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 44 Rzekł Jezus: „Temu, kto bluźni przeciw Ojcu, będzie wybaczone, i temu, kto bluźni przeciw Synowi, będzie wybaczone. Temu zaś, kto bluźni przeciw Duchowi Świętemu, nie będzie wybaczone ani na ziemi, ani w niebie”.
„Każdemu, kto mówi jakieś słowo przeciw Synowi Człowieczemu, będzie przebaczone, lecz temu, kto bluźni przeciw Duchowi Świętemu, nie będzie przebaczone.” [Łk 12, 10]
„Jeśli ktoś powie słowo przeciw Synowi Człowieczemu, będzie mu odpuszczone, lecz jeśli powie przeciw Duchowi Świętemu, nie będzie mu odpuszczone ani w tym wieku, ani w przyszłym.” [Mt 12, 32]
- 45 Rzekł Jezus: „Nie zbiera się winogron z cierni ani nie zbiera się fig z ostu. Nie dają one bowiem owocu. Dobry człowiek zwykle przynosi dobro ze swego skarbcza, zły człowiek zwykle przynosi zło ze swego skarbcza, który jest w jego sercu, i mówi zło, bowiem z obfitości serca przynosi zło”.
„Nie jest dobrym drzewem to, które wydaje zły owoc, ani złym drzewem to, które wydaje dobry owoc. Po owocu bowiem poznaje się każde drzewo; nie zrywa się fig z ciernia ani z krzaka jeżyny nie zbiera się winogron. Dobry człowiek z dobrego skarbcza swego serca wydobywa dobro, a zły człowiek ze złego skarbcza wydobywa zło. Bo z obfitości serca mówią jego usta.” [Łk 6, 43-45]
- 46 Rzekł Jezus: „Od Adama aż do Jana Chrzciciela wśród zrodzonych z kobiet nie powstał wywyższony nad Jana Chrzciciela tak, aby jego oczy się nie łamały. Powiedziałem jednak: ten z was, który stanie się maluczkiem, pozna królestwo i zostanie wywyższony nad Jana Chrzciciela”.
„Powiadam wam: Między narodzonymi z niewiast nie ma większego od Jana. Lecz najmniejszy w królestwie Bożym większy jest niż on.” [Łk 7, 28]
- 47 Rzekł Jezus: „Niemożliwe, aby człowiek dosiadał dwu koni, aby napinał dwa łuki i niemożliwe, żeby sługa służył dwom panom: jednego będzie szanował, a drugiego będzie krzywdził. Człowiek zwykle nie pije starego wina i natychmiast nie pragnie pić wina młodego; zazwyczaj nie wlewa się młodego wina do starego bukłaka, by go nie zniszczyć. Nie przyszywa się starej łąty do nowej szaty, ponieważ powstanie rozdarcie”.
„Nikt nie może dwom panom służyć. Bo albo jednego będzie nienawidził, a drugiego będzie miłował; albo z jednym będzie trzymał, a drugim wzgardził. Nie możecie służyć Bogu i Mamonie.” [Mt 6, 24]
„Nie wlewa się też młodego wina do starych bukłaków. W przeciwnym razie bukłaki pękają, wino wycieka, a bukłaki się psują. Raczej młode wino wlewa się do nowych bukłaków, a tak jedno i drugie się zachowuje.” [Mt 9, 17], [Łk 5, 37]
„Nikt nie przyszywa łąty z surowego sukna do starego ubrania, gdyż łąta obrywa ubranie, i gorsze robi się przedarcie.” [Mt 9, 16], [Mk 2, 21], [Łk 5, 36]
- 48 Rzekł Jezus: „Jeśli dwaj zawrą pokój między sobą w tym samym domu, to powiedzą górze: 'Posuń się!', i ona się posunie”.
„On zaś im rzekł: «Z powodu małej wiary waszej. Bo zaprawdę, powiadam wam: Jeśli będziecie mieć wiarę jak ziarno gorczycy, powiecie tej górze: "Przesuń się stąd tam!", a przesunie się. I nic niemożliwego nie będzie dla was.” [Mt 17, 20]
- 49 Rzekł Jezus: „Błogosławieni samotni i wybrani — wy znajdziecie królestwo, ponieważ pochodząc z niego, ponownie tam wejdziecie”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 50 Rzekł Jezus: „Jeśli pytają was, skąd jesteście, odpowiedzcie im: 'Przybyliśmy ze światłości, z miejsca, które jest światłością samą z siebie, która powstała i objawiła się w swych obrazach'. Jeśli będą wam mówili, kim jesteście, odpowiedzcie: 'Jesteśmy Jego synami i wybrańcami Ojca żywego'. Jeśli spytają was, jaki jest mak waszego Ojca w was, odpowiedzcie im: 'To jest ruch i odpocznienie’”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 51 Spytali Go uczniowie Jego: „W którym dniu nastanie odpocznienie zmarłych i którego dnia nastanie nowy świat?” Odrzekł im: „To, czego wyczekujecie, nadeszło, ale wy tego nie wiecie”.
Ostatnie słowa: „To, czego wyczekujecie, nadeszło, ale wy tego nie wiecie” mogą nawiązywać do wypowiedzi nr 18, czyli do tego, że świat w którym żyjemy był już wielokrotnie stwarzany i zglądany (pętla czasu), a my o tym nie wiemy. W księgach kanonicznych nie ma dokładnego cytatu który by odpowiadał tym słowom. Jest tylko coś, co w pewnym stopniu nawiązuje do powyższych słów, ale dotyczy się przyszłości oraz czasów wielkiego ucisku zapowiedzianego też w Apokalipsie św. Jana, a nie czegoś, co już nadeszło a nie zostało rozpoznane:
„«Powiedz nam, kiedy to nastąpi? I jaki będzie znak, gdy to wszystko zacznie się spełniać?» Wówczas Jezus zaczął im mówić: «Strzeżcie się, żeby was kto nie zwiódł. Wielu przyjdzie pod moim imieniem i będą mówić: Ja jestem. I wielu w błąd wprowadzą. Kiedy więc usłyszycie o wojnach i pogłoskach wojennych, nie trwóćcie się! To się musi stać, ale to jeszcze nie koniec. Powstanie bowiem naród przeciw narodowi i królestwo przeciw królestwu; będą miejscami trzęsienia

ziemi, będą kłęski głodu. To jest początek bolesti. A wy miejcie się na baczności. Wydawać was będą sądom i w synagogach będą was chłostać. Nawet przed namiestnikami i królami stawać będziecie z mego powodu, na świadectwo dla nich. Lecz najpierw musi być głoszona Ewangelia wszystkim narodom. A gdy was poprowadzą, żeby was wydać, nie martwcie się przedtem, co macie mówić; ale mówcie to, co wam w owej chwili będzie dane. Bo nie wy będziecie mówić, ale Duch Święty. Brat wyda brata na śmierć i ojciec swoje dziecko; powstaną dzieci przeciw rodzicom i o śmierć ich przyprawią. I będziecie w nienawiści u wszystkich z powodu mego imienia. Lecz kto wytrwa do końca, ten będzie zbawiony. A gdy ujrzycie ohydę spustoszenia, zalegającą tam, gdzie być nie powinna - kto czyta, niech rozumie - wtedy ci, którzy będą w Judei, niech uciekają w góry. Kto będzie na dachu, niech nie schodzi i nie wchodzi do domu, żeby coś zabrać. A kto będzie na polu, niech nie wraca, żeby wziąć swój płaszcz. Biada zaś brzemionym i karmiącym w owe dni. A módlcie się, żeby to nie przypadło w zimie. Albowiem dni owe będą czasem ucisku, jakiego nie było od początku stworzenia Bożego aż dotąd i nigdy nie będzie. I gdyby Pan nie skrócił owych dni, nikt by nie ocalał. Ale skróci te dni z powodu wybranych, których sobie obrał. I wtedy jeśli by wam kto powiedział: Oto tu jest Mesjasz, oto tam: nie wierzcie. Powstaną bowiem fałszywi mesjasze i fałszywi prorocy i czynić będą znaki i cuda, żeby wprowadzić w błąd, jeśli to możliwe wybranych." [Mk 13, 4-22]

- 52 **Spytali Go uczniowie Jego: „Dwudziestu czterech proroków nauczało w Izraelu i wszyscy mówili o tobie”. Odrzekł im: „Pozostawiliście tego, który żyje wśród was, a mówiliście o zmarłym”.**

Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Tym prorokiem który żył w chwili wypowiedzania tych słów, a który nie został policzony był oczywiście Jezus.

„Zapytał ich: «Cóż takiego?» Odpowiedzieli Mu: «To, co się stało z Jezusem Nazarejczykiem, który był prorokiem potężnym w czynie i słowie wobec Boga i całego ludu;» [Łk 24, 19]

Jan Chrzciel nie uważał samego siebie za proroka, choć nauczał o Jezusie:

„Zapytali go: «Cóż zatem? Czy jesteś Eliaszem?» Odrzekł: «Nie jestem». «Czy ty jesteś prorokiem?» Oparł: «Nie!» [J 1, 21]

Mimo to, Jan Chrzciel był prorokiem co widzimy w słowach opisujących go tuż po jego narodzeniu:

„A i ty, dziecie, prorokiem Najwyższego zwać się będziesz, bo pójdziesz przed Panem przygotować Mu drogi” [Łk 1, 76]

- 53 **Spytali Go uczniowie Jego: „Obrzezanie jest pożyteczne czy nie?” Odrzekł im: „Gdyby było potrzebne, ojcowie płodziliby obrzezanych w ich matkach, ale obrzezanie w Duchu znalazło prawdziwie pełny pożytek”.**

Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Jest jednak wypowiedź Apostoła Pawła, zgodna z powyższymi słowami przypisywanymi Jezusowi:

„Oto ja, Paweł, mówię wam: Jeżeli poddacie się obrzezaniu, Chrystus wam się na nic nie przyda. (...) w Chrystusie Jezusie ani obrzezanie, ani jego brak nie mają żadnego znaczenia, tylko wiara, która działa przez miłość.” [Ga 5, 2-6]

- 54 **Rzekł Jezus: „Błogosławieni ubodzy, wasze jest królestwo niebieskie”.**

„«Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.» [Mt 5, 3], [Łk 6, 20]

- 55 **Rzekł Jezus: „Kto nie znienawidził swego ojca i swej matki, nie będzie moim uczniem; i kto nie znienawidził swych braci i swych siostr, nie dźwiga swego krzyża tak, jak ja, nie będzie mnie godnym”.**

„«Jeśli kto przychodzi do Mnie, a nie ma w nienawiści swego ojca i matki, żony i dzieci, braci i siostr, nadto siebie samego, nie może być moim uczniem.» [Łk 14, 26]

„Kto nie bierze swego krzyża, a idzie za Mną, nie jest Mnie godzien.” [Mt 10, 38]

- 56 **Rzekł Jezus: „Kto poznał świat, znalazł trupa, a kto znalazł trupa, świat nie jest go wart”.**

Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Można go jednak sparafrazować: „Kto poznał mechanizmy rządzące światem (żądzą pieniądza, bogactwa, władzy, przekupstwa, kłamania, nienawiści, stręczycielstwa, itp.), znalazł drogę do królestwa demona, a kto znalazł drogę do królestwa demona, ten tak wysoko się ceni, że w jego opinii żaden inny człowiek mu nie dorównuje.” Tak więc ten, kto „poznał świat”, niech sprzeciwi się światu póki jeszcze żyje na Ziemi (patrz wypowiedź nr 110 oraz końcówka wypowiedzi nr 111). Trupem jest demon lub miejsce w którym on przebywa.

- 57 **Rzekł Jezus: „Królestwo Ojca podobne jest do człowieka, który ma dobre ziarno. Nieprzyjaciel jego przyszedł nocą i wrzucił kąkol do dobrego ziarna. Człowiek nie pozwolił wyrwać kąkolu i powiedział im: 'Abyście przychodząc wyrwać kąkol, nie wyrwali z nim i pszenicy. W dniu bowiem żniw, gdy ukaże się kąkol, zbierze się go [i] spali”.**

„Inną przypowieść im przedłożył: «Królestwo niebieskie podobne jest do człowieka, który posiał dobre nasienie na swej roli. Lecz gdy ludzie spali, przyszedł jego nieprzyjaciel, nasiał chwastu między pszenicę i odszedł. A gdy zboże wyrosło i wypuściło kłosa, wtedy pojawił się chwast. Słudzy gospodarza przyszli i zapytali go: "Panie, czy nie posiałeś dobrego nasienia na swej roli? Skąd więc wziął się na niej chwast?" Odpowiedział im: "Nieprzyjazny człowiek to sprawił". Rzekli mu słudzy: "Chcesz więc, żebyśmy poszli i zbrali go?" A on im odrzekł: "Nie, byście zbierając chwast nie wyrwali razem z nim i pszenicy. Pozwólcie obojgu rósć aż do żniwa; a w czasie żniwa powiem żęćcom: Zbierzcie najpierw chwast i powiążcie go w snopki na spalenie; pszenicę zaś zwieźcie do mego spichlerza”.” [Mt 13, 24-30]

Objaśnienie tej przypowieści znajduje się w artykule dotyczącym Królestwa Bożego:

<http://biblijna.strefa.pl/Biblia%20-%20Królestwo%20Boze.pdf>

- 58 **Rzekł Jezus: „Błogosławiony człowiek, który cierpiął – znalazł życie”.**

„Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.” [Mt 5, 10]

- 59 **Rzekł Jezus: „Przypatrzcie się temu, który żyje, dopóki żyjecie, abyście nie umarli, a nie starajcie się go widzieć nie mogąc się mu przypatrzeć”.**

Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Tym „który żyje” jest Jezus. Parafrazując te słowa otrzymujemy brzmienie równoważne: „Przypatrzcie Mi się dokładnie dopóki żyjecie, abyście nie trafili do piekła. Nie starajcie się tylko na Mnie patrzeć, lecz szczegółowo przypatrujcie Mi się (byście mogli Mnie poprawnie naśladować)”.

- 60 **O Samarytaninie, który niósł jagnię i szedł do Judei, rzekł do swych uczniów: „Ten z jagnięciem?” Odrzekli Mu: „Aby je zabić i zjeść”. Rzekł im: „Jak długo ono żyje, on nie zje go, lecz jeśli je zabije, stanie się trupem”. Powiedzieli Mu: „Inaczej tego nie może zrobić”. Rzekł im: „Wy sami szukajcie dla siebie miejsca spokojnego, abyście nie stali się trupami i nie zjedzono was”.**

Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Księgi kanoniczne opisują tylko dwóch Samarytanów. Jeden pomógł bliźniemu w potrzebie:

„Lecz on, chcąc się usprawiedliwić, zapytał Jezusa: «A kto jest moim bliźnim?» Jezus nawiązując do tego, rzekł: «Pewien człowiek schodził z Jerozolimy do Jerycha i wpadł w ręce zbójców. Ci nie tylko że go obdarli, lecz jeszcze rany mu zadali i zostawili na pół umarłego, odeszli. Przypadkiem przechodził tą drogą pewien kapłan; zobaczył go i minął. Tak samo lewita, gdy przyszedł na to miejsce i zobaczył go, minął. Pewien zaś Samarytanin, będąc w podróży, przechodził również obok niego. Gdy go zobaczył, wruszył się głęboko; podszedł do niego i opatrzył mu rany, zalewając je oliwą i winem; potem wsadził go na swoje bydlę, zawiązał do gospody i pielęgnował go. Następnego zaś dnia wyjął dwa denary, dał gospodarzowi i rzekł: "Miej o nim staranie, a jeśli co więcej wydasz, ja oddam tobie, gdy będę wracał". Któryż z tych trzech okazał się, według twego zdania, bliźnim tego, który wpadł w ręce zbójców?» On odpowiedział: «Ten, który mu okazał miłosierdzie». Jezus mu rzekł: «Idź, i ty czyn podobnie!» [Łk 10, 29-37]

a drugi był pośród 10 trędowatych, których uzdrowił Jezus (Samaritanin wrócił się jako jedyny z tych 10 uzdrowionych, by podziękować Jezusowi):

„Gdy wchodzili do pewnej wsi, wyszło naprzeciw Niego dziesięciu trędowatych. Zatrzymali się z daleka i głośnie zawołali: «Jezusie, Mistrzu, ulituj się nad nami!» Na ich widok rzekł do nich: «Idźcie, pokażcie się kapłanom!» A gdy szli, zostali oczyszczeni. Wtedy jeden z nich widząc, że jest uzdrowiony, wrócił chwając Boga donośnym głosem, upadł na twarz do nóg Jego i dziękował Mu. A był to Samarytanin. Jezus zaś rzekł: «Czy nie dziesięciu zostało oczyszczonych? Gdzie jest dzie-

więciu? Żaden się nie znalazł, który by wrócił i oddał chwałę Bogu, tylko ten cudzoziemiec». Do niego zaś rzekł: «Wstań, idź, twoja wiara cię uzdrowiła.» [Łk 17, 12-19]

Samarytanin o którym mowa w Ewangelii wg św. Tomasza, to ktoś inny, nie występujący w księgach kanonicznych.

- 61 Rzekł Jezus: „Dwaj będą spoczywać na łożu: jeden umrze, drugi będzie żył”. Rzekła Salome: „Ktoś ty, człowiecze? Czyjs? Wszedłeś na moje łożo i zjadłeś z mego stołu”. Rzekł jej Jezus: „Ja jestem tym, który powstał z równego sobie: Dano mi to, co należy do mego Ojca”. „Jestem twoją uczennicą”. „Dlatego mówię: jeśli ktoś jest równy, wypełni się światłością, gdy się oddzieli, napełni się ciemnością”.

Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Księgi kanoniczne o Salome wspominają tylko w dwóch miejscach: przy śmierci Jezusa:

„Były tam również niewiasty, które przypatrywały się z daleka, między nimi Maria Magdalena, Maria, matka Jakuba Mniejszego i Józefa, i Salome.” [Mk 15, 40]

oraz przy wyruszeniu do Jego grobu, ciut świt po skończeniu szabatu:

„Po upływie szabatu Maria Magdalena, Maria, matka Jakuba, i Salome nakupiły wonności, żeby pójść namaścić Jezusa.” [Mk 16 ,1]

- 62 Rzekł Jezus: „Tajemnice moje mówię godnym moich tajemnic. Co czyni twoja prawica, niech nie wie twoja lewica”.

„On im odrzekł: «Wam dana jest tajemnica królestwa Bożego, dla tych zaś, którzy są poza wami, wszystko dzieje się w przypowieściach» [Mk 4, 11]

„Kiedy zaś ty dajesz jałmużnę, niech nie wie lewa twoja ręka, co czyni prawa” [Mt 6, 3]

- 63 Rzekł Jezus: „Był człowiek zamożny, który miał wiele majątności. Powiedział: 'Będę używał moich majątności: siał, żął, sadził, napełniał swój skarbiec owocami, abym nie cierpiał niedostatku'. O tym właśnie myślał w swym sercu. I jednej nocy zmarł. Kto ma uszy, niech słucha”.

Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.

- 64 Rzekł Jezus: „Pewien człowiek miał gości i gdy przygotował wieczerzę, posłał swego sługę, aby sprosił gości. Ten poszedł do pierwszego i powiedział mu: 'Pan mój zaprasza ciebie'. Odrzekł: 'Mam pieniądze u kupców, oni przyjdą do mnie wieczorem; pójdę, aby wydać im polecenia. Wymawiam się od wieczerzy'. Poszedł do drugiego i powiedział mu: 'Pan mój zaprosił ciebie'. Odrzekł mu: 'Kupiłem dom i proszą mnie na jeden dzień. Nie będę miał czasu'. Poszedł do innego i powiedział mu: 'Pan mój zaprasza ciebie'. Odrzekł mu: 'Mój przyjaciel będzie się żenił, a ja będę wydawał ucztę. Nie będę mógł przyjść. Usprawiedliwiam się od wieczerzy'. Poszedł do innego i powiedział mu: 'Pan mój zaprasza ciebie'. Odpowiedział mu: 'Kupiłem wieś, jestem w drodze, aby odebrać czynsz; nie będę mógł przyjść. Wymawiam się'. Sługa przyszedł, powiedział swemu panu: 'Ci, których zaprosiłeś na ucztę, wymówili się'. Rzekł pan do swego sługi: 'Wyjdź na drogi i tych, których znajdziesz, prowadź, aby wieczerzali; kupcy i handlarze nie wejda do miejsca mego Ojca”.

„Jezus mu odpowiedział: «Pewien człowiek wyprawił wielką ucztę i zaprosił wielu. Kiedy nadszedł czas uczt, posłał swego sługę, aby powiedział zaproszonym: Przyjdźcie, bo już wszystko jest gotowe. Wtedy zaczęli się wszyscy jednomyślnie wymawiać. Pierwszy kazał mu powiedzieć: "Kupiłem pole, muszę wyjść, aby je obejrzeć; proszę cię, uważaj mnie za usprawiedliwionego!" Drugi rzekł: "Kupiłem pięć par wołów i idę je wypróbować; proszę cię, uważaj mnie za usprawiedliwionego!" Jeszcze inny rzekł: "Poślubiłem żonę i dlatego nie mogę przyjść". Sługa powrócił i oznajmił to swemu panu. Wtedy rozgniewany gospodarz nakazał słudze: "Wyjdź co prędzej na ulice i zaułki miasta i wprowadź tu ubogich, utomnych, niewidomych i chromych!" Sługa oznajmił: "Panie, stało się, jak rozkazałeś, a jeszcze jest miejsce". Na to pan rzekł do sługi: "Wyjdź na drogi i między opłotki i zmuszaj do wejścia, aby mój dom był zapełniony. Albowiem powiadam wam: Żaden z owych ludzi, którzy byli zaproszeni, nie skosztuje mojej ucztę”.” [Łk 14, 16-24]

Objaśnienie tej przypowieści znajduje się w artykule dotyczącym Królestwa Bożego:

<http://biblijna.strefa.pl/Biblia%20-%20Krolestwo%20Boze.pdf>

- 65 Rzekł Jezus: „Pewien szlachetny człowiek miał winnicę i wynajął ją rolnikom, aby mu ją uprawiali i aby otrzymywał swój owoc od nich. Wysłał swego sługę, aby rolnicy dali mu owoc z winnicy. Oni pochwycili jego sługę, zbili go i o mało nie zabili. Sługa wrócił i powiedział to swemu panu. Rzekł pan: 'Może nie poznałeś ich'. Wysłał innego sługę do rolników winnicy. Zbili również tego drugiego. Wtedy pan wysłał swego syna i rzekł: 'Może będą mieli respekt dla mego syna'. Gdy rolnicy dowiedzieli się, że on jest dziedzicem winnicy, pochwycili go i zabili. Kto ma uszy, niech słucha”.

„Posłuchajcie innej przypowieści! Był pewien gospodarz, który założył winnicę. Otoczył ją murem, wykopał w niej tłocznię, zbudował wieżę, w końcu oddał ją w dzierżawę rolnikom i wyjechał. Gdy nadszedł czas zbiorów, posłał swoje sługi do rolników, by odebrali plon jemu należny. Ale rolnicy chwycili jego sługi i jednego obili, drugiego zabili, trzeciego zaś ukamienowali. Wtedy posłał inne sługi, więcej niż za pierwszym razem, lecz i z nimi tak samo postąpili. W końcu posłał do nich swego syna, tak sobie myśląc: Uszanują mego syna. Lecz rolnicy zobaczywszy syna mówili do siebie: "To jest dziedzic; chodźcie zabijmy go, a posiadziemy jego dziedzictwo". Chwyciwszy go, wyrzucili z winnicy i zabili. Kiedy więc właściciel winnicy przyjdzie, co uczyni z owymi rolnikami?» Rzekli Mu: «Nędzników marnie wytraci, a winnicę odda w dzierżawę innym rolnikom, takim, którzy mu będą oddawali plon we właściwej porze». Jezus im rzekł: «Czy nigdy nie czytaliście w Piśmie: Właśnie ten kamień, który odrzucili budujący, stał się głowicą węgla. Pan to sprawił, i jest cudem w naszych oczach. Dlatego powiadam wam: Królestwo Boże będzie wam zabrane, a dane narodowi, który wyda jego owoce. Kto upadnie na ten kamień, rozbije się, a na kogo on spadnie, zmiażdży go». Arcykapłani i faryzeusze, słuchając Jego przypowieści, poznali, że o nich mówi.” [Mt 21, 33-45]

Objaśnienie tej przypowieści znajduje się w artykule dotyczącym Królestwa Bożego:

<http://biblijna.strefa.pl/Biblia%20-%20Krolestwo%20Boze.pdf>

- 66 Rzekł Jezus: „Pokażcie mi kamień, który odrzucili budujący. To jest kamień węgielny”.

„Jezus im rzekł: «Czy nigdy nie czytaliście w Piśmie: Właśnie ten kamień, który odrzucili budujący, stał się głowicą węgla. Pan to sprawił, i jest cudem w naszych oczach.” [Mt 21, 42], [Mk 12, 10], [Łk 20, 17]

- 67 Rzekł Jezus: „Kto zna Pełnię będąc pozbawionym siebie, cierpi z braku Pełni”.

Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Parafrazując go otrzymujemy brzmienie równoważne: „Kto zna Moc wychodzącą od Jezusa, a nie dostrzega grzechów u siebie, cierpi z oddalenia od Mocy Jezusa”. Zobacz wypowiedź nr 77.

„W Nim bowiem, w Jego ciele mieszka cała Pełnia Bóstwa. A wy, dzięki łączności z Nim, uczestniczycie w tej Pełni. (...)” [Kol 2, 9-10]

- 68 Rzekł Jezus: „Błogosławieni jesteście, jeśli znienawidzą was i prześladują was, bo nie znajdują żadnego miejsca tam, gdzie was prześladowano”.

Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.

- 69 Rzekł Jezus: „Błogosławieni, którzy znienawidzili siebie w swych sercach. Oni są tymi, którzy poznali Ojca w prawdzie. Błogosławieni głodni, aby nacyli żołądek tego, który pragnie”.

Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Znienawidzenie samego siebie polega na zaparciu się swych pożytkowości. Komu się to uda, pozna Boga. Trzeba więc konsekwentnie dążyć do wyzbycia się: ciągost do seksu przedmałżeńskiego i ogólniej do nieczystości duchowej, żądzy pieniądza, braku czasu dla Boga, nieuczciwości, gniewu, kłamania itd.

- 70 Rzekł Jezus: „Gdy pozwolicie powstać tamtemu, co jest w was, wtedy to, co macie, uratuje was. Jeśli nie istnieje tamto, co jest w was, wtedy to, czego nie macie w sobie, uśmierci was”.

Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. To jest nauka u Duchu Świętym, który powinien „mieszkać” w każdym człowieku.

- 71 Rzekł Jezus: „Zniszczę ten dom i nikt go nie odbuduje”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 72 Rzekł jakiś człowiek do Niego: „Powiedz mym braciom, by podzielili się ze mną dobrami mego ojca”. Odrzekł mu: „O człowiecze, kto mnie uczynił tym, który dzieli?” Zwrócił się do swych uczniów mówiąc im: „Czy jestem tym, który dzieli?”
„Otrzymujący zaś naukę niech dzieli się wszystkimi dobrami z tym, który go naucza.” [Ga 6, 6; Biblia Poznańska]
- 73 Rzekł Jezus: „Oto obfite żniwo, robotników zaś niewielu. Proście Pana, aby wysłał robotników do żniwa”.
„Wtedy rzekł do swych uczniów: «Żniwo wprawdzie wielkie, ale robotników mało.» [Mt 9, 37]
- 74 Rzekł: „Panie, wielu jest wokół studni, a w studni nie ma nikogo”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 75 Rzekł Jezus: „Wielu stoi przed drzwiami, ale nieliczni wejdą na gody”.
„Raz ktoś Go zapytał: «Panie, czy tylko nieliczni będą zbawieni?» On rzekł do nich: «Usiłujcie wejść przez ciasne drzwi; gdyż wielu, powiadam wam, będzie chciało wejść, a nie będą mogli.» [Łk 13, 23-24]
- 76 Rzekł Jezus: „Królestwo mego Ojca podobne jest do kupca posiadającego towary, który znalazł perłę. Ów kupiec był mądry: sprzedał towary i kupił sobie za nie samą perłę. Wy sami szukajcie jego skarbcza, który nie ustaje, który trwa; miejsca, do którego mól nie wpadnie ani robak go nie niszczy”.
„Dalej, podobne jest królestwo niebieskie do kupca, poszukującego pięknych pereł. Gdy znalazł jedną drogocenną perłę, poszedł, sprzedał wszystko, co miał, i kupił ją.” [Mt 13, 45-46]
- 77 Rzekł Jezus: „Ja jestem światłością, która jest ponad wszystkimi. Ja jestem Pełnią, Pełnia wyszła ze mnie, Pełnia doszła do mnie. Rozłupcie drzewo, ja tam jestem. Podnieście kamień, a znajdziecie mnie tam”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Pełnia to Moc Jezusa. Wyszła ona z Niego m.in. przy stwarzaniu świata i częściowo Go opuściła [Flp 2, 6-9] na czas ziemskiego życia. Wróciła do Niego po śmierci na krzyżu. Parafrazując środkowy fragment, otrzymujemy: „Ja jestem Mocą. Moc wyszła ze mnie. Moc doszła do Mnie”.
„W Nim bowiem, w Jego ciele mieszka cała Pełnia Bóstwa. A wy, dzięki łączności z Nim, uczestniczycie w tej Pełni. (...)” [Kol 2, 9-10]
- 78 Rzekł Jezus: „Dlaczego wyszliście na pole? Aby oglądać trzcinę kołyszącą się na wietrze i by oglądać człowieka ubranego w miękką szatę? Oto wasi królowie i wasi dostojnicy, ci są ubrani w miękkie szaty. A oni nie będą mogli poznać prawdy”.
„Gdy wysłannicy Jana odeszli, Jezus zaczął mówić do tłumów o Janie: «Coście wyszli oglądać na pustyni? Trzcinę kołyszącą się na wietrze? Ale coście wyszli zobaczyć? Człowieka w miękkiej szacie ubranego? Oto w pałacach królewskich przebywają ci, którzy noszą okazałe stroje i żyją w zbytkach.» [Łk 7, 24-25]
- 79 Rzekła Mu kobieta z tłumy: „Błogosławione łono, które cię nosiło i piersi, które cię karmiły”. Odrzekł jej: „Błogosławieni ci, którzy usłyszeli słowa Ojca i zachowali je w prawdzie. Nadejdą bowiem takie dni, gdy powiecie: 'Błogosławione łono, które nie poczęło, i piersi, które nie karmiły', „
„Oto bowiem przyjdą dni, kiedy mówić będą: "Szczęśliwe nieplodne łona, które nie rodziły, i piersi, które nie karmiły!" [Łk 23, 29]
- 80 Rzekł Jezus: „Kto poznał świat, znalazł ciało. Kto zaś znalazł ciało, tego świat nie jest wart”.
Zdublowana wypowiedź nr 56.
- 81 Rzekł Jezus: „Kto stał się bogatym, niech rządzi, a kto ma siłę, niech zaprzecza”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 82 Rzekł Jezus: „Kto jest blisko mnie, blisko jest ognia, a kto jest daleko ode mnie, daleko jest od królestwa”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Przypuszczalnie nawiązuje on do słów:
„Radzę ci kupić u mnie złotą w ogniu oczyszczonego, abyś się wzbogacił, i białe szaty, abyś się obłócił, a nie ujawniła się haniebna twa nagość, i balsamu do namaszczenia twych oczu, byś widział.” [Ap 3, 18]
- 83 Rzekł Jezus: „Obrazy ukazują się człowiekowi, a światłość, która jest w nich, ukryta jest w obrazie światłości Ojca. On ujawni się, a jej obraz ukryty jest w Jego światłości”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 84 Rzekł Jezus: „Gdy zobaczycie podobnego wam, zwykle cieszyście się. Jeśli jednak oglądacie wasze obrazy, które powstały przed wami, które nie umierają ani nie ukazują się — to jak wiele zniesiecie?”
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 85 Rzekł Jezus: „Choć Adam powstał z wielkiej siły i wielkiego bogactwa, jednak nie stał się godnym was, bo będąc godnym nie zakosztowałby śmierci”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 86 Rzekł Jezus: „Lisy mają swoje nory i ptaki mają swoje gniazda, Syn Człowieczy zaś nie ma miejsca, aby skłonić głowę, odpocząć”.
„Jezus mu odpowiedział: «Lisy mają nory i ptaki powietrzne — gniazda, lecz Syn Człowieczy nie ma miejsca, gdzie by głowę mógł oprzeć.» [Łk 9, 58], [Mt 8, 20]
- 87 Rzekł Jezus: „Nieszczęsne jest ciało, które zależy od (innego) ciała i nieszczęsna dusza, która zależy od tych dwu”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 88 Rzekł Jezus: „Aniołowie i prorocy przyszli do was i dadzą wam to, co wasze. A wy sami dacie im to, co jest w waszych rękach i powiecie sobie, którego dnia przyjdą i wezmą to, co jest ich?”
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 89 Rzekł Jezus: „Dlaczego myjecie zewnętrzną stronę czary i nie rozumiecie, że ten, który wykonał wewnątrz czary, jest także twórcą strony zewnętrznej?”
Czara to płytkie naczynie używane dawniej np. do picia wina. W powyższych słowach czara symbolizuje człowieka. Jego jedną stroną jest duchowość, a drugą czyny. Trzeba dbać o obie te strony jednocześnie.

- 90 Rzekł Jezus: „Przyjdźcie do mnie, dobre są moje ramiona i panowanie radosne, a znajdziecie odpocznienie dla siebie”.
W podobnym tonie znajdują się słowa w Ewangelii wg św. Mateusza:
„Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a Ja was pokrzepię.” [Mt 11, 28]
- 91 Rzekli Mu: „Powiedz nam, kim jesteś, abyśmy uwierzyli w ciebie”. Odrzekł im: „Badacie oblicze nieba i ziemi, a tego przed wami nie poznaliście — to jest stosowny moment, którego nie potraficie zbadać”
Przypuszczalnie do tej samej rozmowy nawiązują słowa:
„Badacie Pisma, ponieważ sądzicie, że w nich zawarte jest życie wieczne: to one właśnie dają o Mnie świadectwo.” [J 5, 39]
- 92 Rzekł Jezus: „Szukajcie, a znajdziecie; ale tego, o co pytałyście w tych dniach, nie powiedziałem wam wtedy. Teraz chcę wam powiedzieć, a wy o to nie pytacie.”
„Proście, a będzie wam dane; szukajcie, a znajdziecie; kołaczcie, a otworzą wam.” [Mt 7, 7]
- 93 Nie dawajcie świętości psom, aby nie rzuciły jej na gnojowisko. Nie rzucajcie pereł świniom, aby nie pozostawiły ich [...].
„Nie dawajcie psom tego, co święte, i nie rzucajcie swych pereł przed świnię, by ich nie podeptały nogami, i obróciwszy się, was nie poszarpały.” [Mt 7, 6]
- 94 Rzekł Jezus: „Kto szuka, znajdzie, a kto puka, otworzą mu”.
„Albowiem każdy, kto prosi, otrzymuje; kto szuka, znajduje; a kołaczącemu otworzą.” [Mt 7, 8]
- 95 Rzekł Jezus: „Jeśli macie miedziaki, nie dawajcie ich na lichwę, ale dajcie temu, który wam ich nie odda”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Mając drobną kwotę w kieszeni lepiej jest ją dać komuś jako darowiznę np. żebrakowi, niż innej osobie na duży procent. Bóg nie będzie oceniać tego, że na takiej pożyczce zarobiliśmy małą kwotę (bo małą kwotę pożyczaliśmy), lecz to ile procent na tym zarobiliśmy. Tego typu „myślenie” jest zaprezentowane także w Ewangelii wg św. Marka, w nauce o wdowim groszu [Mk 12, 42-44].
- 96 Rzekł Jezus: „Królestwo Ojca podobne jest do kobiety, która wzięła trochę kwasu, wlała do mąki i zrobiła, z niego wiele chlebów. Kto ma uszy, niech słucha”.
„I mówił dalej: «Z czym mam porównać królestwo Boże? Podobne jest do zaczynu, który pewna kobieta wzięła i włożyła w trzy miary mąki, aż wszystko się zakwasiło.»” [Łk 13, 20-21]
- 97 Rzekł Jezus: „Królestwo Ojca podobne jest do kobiety niosącej dzban pełen mąki. Gdy szła daleką drogą, ucho dzbanu oderwało się i mąka sypała się za nią na drogę. Nie wiedziała ani nie poznała straty. Gdy wróciła do domu, postawiła dzban na ziemi i stwierdziła, że jest pusty”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Królestwo Boże w pierwszym etapie swego rozwoju to chrześcijaństwo. W powyższych słowach jest ono symbolizowane przez dzban. Mąką są chrześcijanie. Zobaczenie pustego dzbanu oznacza całkowity upadek chrześcijaństwa. Jest on zapowiedziany na okres tzw. wielkiego ucisku: [Mt 24, 21], [Łk 21, 23], [1 Tes 1, 6], [Ap 7, 14].
- 98 Rzekł Jezus: „Królestwo Ojca podobne jest do człowieka pragnącego zabić możnego pana. Wydobyl miecz w swym domu i wbił go w ścianę, aby poznać, czy jego ręka będzie silna. Wówczas zabił możnego pana”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Jest to opis licznych mordów jakich się dopuszczają ludzie w imię szerzenia chrześcijaństwa. Dobrym przykładem są Krzyżacy.
- 99 Powiedzieli Mu uczniowie: „twoi bracia i twoja matka stoją na zewnątrz”. Rzekł im: „Ci oto, którzy wypełniają wolę mego Ojca, są moimi braćmi i moją matką. To oni wejdą do królestwa mego Ojca”.
„Oznajmiono Mu: «Twoja Matka i bracia stoją na dworze i chcą się widzieć z Tobą». Lecz On im odpowiedział: «Moją matką i moimi braćmi są ci, którzy słuchają słowa Bożego i wypełniają je.»” [Łk 8, 20-21]
- 100 Pokazali Jezusowi [sztukę] złota, powiedzieli Mu: „Zwolennicy cesarza domagają się od nas podatków. Odrzekł im: „Dajcie cesarzowi, co cesarskie, dajcie Bogu, co jest boskie, a co jest moje, dajcie mi”.
„Czy wolno nam płacić podatek Cezarowi, czy nie?» On przejrzał ich podstęp i rzekł do nich: «Pokażcie Mi denara. Czyj nosi obraz i napis?» Odpowiedzieli: «Cezara». Wówczas rzekł do nich: «Oddajcie więc Cezarowi to, co należy do Cezara, a Bogu to, co należy do Boga.»” [Łk 20, 22-25]
- 101 Ten, kto nie żywi nienawiści wobec swego ojca i swej matki, jak ja, nie będzie moim uczniem. I ten, kto nie kocha swego ojca i swej matki, jak ja, nie może być uczniem moim. Matka moja bowiem, która [...] zaś moja matka prawdziwa dała mi życie.
„«Jeśli kto przychodzi do Mnie, a nie ma w nienawiści swego ojca i matki, żony i dzieci, braci i sióstr, nadto siebie samego, nie może być moim uczniem.»” [Łk 14, 26]
- 102 Rzekł Jezus: „Biada im, faryzeuszom, podobni są do psa leżącego w bydlęcym żłobie: ani nie je, ani bydlę jeść nie pozwala”.
„Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo zamykacie królestwo niebieskie przed ludźmi. Wy sami nie wchodziście i nie pozwalacie wejść tym, którzy do niego idą.” [Mt 23, 13]
- 103 Rzekł Jezus: „Błogosławiony ten człowiek, który wie, skąd wejdzie złodziej, bo powstanie, zbierze swoją [...] i opasze się w biodrach, zanim on wejdzie”.
„A to rozumiecie: Gdyby gospodarz wiedział, o której porze nocy złodziej ma przyjść, na pewno by czuwał i nie pozwoliłby włamać się do swego domu.” [Mt 24, 43]
- 104 Powiedzieli Mu: „Chodź, módlmy się dzisiaj i pościmy”. Odrzekł Jezus: „Jaki grzech popełniłem lub w czym mnie pokonano? Lecz jeśli oblubieniec wejdzie do komnaty małżeńskiej, wtedy niech poszczą i modlą się”.
„Kto z was udowodni Mi grzech? Jeżeli prawdę mówię, dlaczego Mi nie wierzycie?” [J 8, 46]
- 105 Rzekł Jezus: „Kto pozna swego ojca i swoją matkę, tego nazwą synem rozpusty”.
Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 106 Rzekł Jezus: „Gdy macie zwyczaj czynić dwoje jednością, staniecie się synami człowieczymi i powiecie: 'Góro przesunij się', ona się przesunie”.
„On zaś im rzekł: «Z powodu małej wiary waszej. Bo zaprawdę, powiadam wam: Jeśli będziecie mieć wiarę jak ziarno gorczycy, powiecie tej górze: "Przesunij się stąd tam!", a przesunie się. I nic niemożliwego nie będzie dla was.»” [Mt 17, 20]
- 107 Rzekł Jezus: „Królestwo podobne jest do pasterza posiadającego sto owiec. Jedna z nich, ta która była największa, zgubiła się. Pozostawił dziewięćdziesiąt dziewięć i szukał tej jednej, aż ją znalazł. Gdy zmęczony był, powiedział do owcy: 'Wolę ciebie niż tych dziewięćdziesiąt dziewięć’”.
„Opowiedział im wtedy następującą przypowieść: «Któż z was, gdy ma sto owiec, a zgubi jedną z nich, nie zostawia dziewięćdziesięciu dziewięciu na pustyni i nie idzie za zgubioną, aż ją znajdzie? A gdy ją znajdzie, bierze z radością na ramiona i wraca do domu; sprasza przyjaciół i sąsiadów i mówi im: "Cieszcie się ze mną, bo znalazłem owcę, która mi zginęła". Powiadam wam: Tak samo w niebie większa będzie radość z jednego grzesznika, który się nawraca, niż z dziewięćdziesięciu sprawiedliwych, którzy nie potrzebują nawrócenia.»” [Łk 15, 3-7]

- 108 Rzekł Jezus: „Kto napił się z mych ust, stanie się takim, jak ja. Ja sam stanę się nim i tajemnice zostaną mu objawione”.
- Jest to nawiązanie do słów:
„Kto zaś będzie pił wodę, którą Ja mu dam, nie będzie pragnął na wieki, lecz woda, którą Ja mu dam, stanie się w nim źródłem wody wytryskającej ku życiu wiecznemu.» [J 4, 14]
- 109 Rzekł Jezus: „Królestwo podobne jest do człowieka, który ma na swym polu skarb, a nie wie o nim. Po śmierci pozostawił go swemu synowi. Syn nie wiedząc [o skarbie] wziął pole, sprzedał je, a ten, który je kupił, przyszedł i orząc [znalazł] skarb. Rozpoczął dawać pieniądze na procent tym, którzy je chcieli”.
- Ta przypowieść jest znacznie bardziej szczegółowa niż jej odpowiednik w księgach kanonicznych:
„Królestwo niebieskie podobne jest do skarbu ukrytego w roli. Znalazł go pewien człowiek i ukrył ponownie. Uradowany poszedł, sprzedał wszystko, co miał, i kupił tę rolę.” [Mt 13, 44]
- 110 Rzekł Jezus: „Ten, kto znalazł świat stając się bogatym, niech sprzeciwi się światu”.
- Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Ze słów tych wynika, że ten kto osiągnął bogactwo nie jest na drodze do Królestwa Bożego. Jeśli chce tam trafić, powinien porzucić bogactwo oraz jego następstwa takie jak: wyniosłość, dumę, pychę. W podobnym kontekście są słowa:
„Bogatym na tym świecie nakazuj, by nie byli wyniośli, nie pokładali nadziei w niepewności bogactwa, lecz w Bogu, który nam wszystkiego obficie udziela do używania,” [1 Tm 6, 17]
- 111 Rzekł Jezus: „Niebo wywróci się i ziemia w waszej obecności, a żywy z Żywego nie ujrzy śmierci ani strachu, gdyż Jezus rzekł: „Kto znalazł samego siebie, tego świat nie jest wart”.
- Księgi kanoniczne nic nie mówią o wywróceniu się Ziemi (o zamianie bieguna północnego z południowym), ale mówią o tym, że w czasach ostatnich, tuż przed Sądem, Ziemia będzie się kołysać jak budka na wietrze:
„Ziemia rozpadnie się w drobne kawałki, ziemia pękając wybuchnie, ziemia zadrgawszy zakolysze się, (20) ziemia się mocno będzie zataczać jak pijany i jak budka [na wietrze] będzie się chwiała; grzech jej zaciąży nad nią, tak iż upadnie i już nie powstanie.” [Iz 24, 19-20]
- 112 Rzekł Jezus: „Biada temu ciału, które zależy od duszy. Biada tej duszy, która zależy od ciała”.
- Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych.
- 113 Zapytali Go uczniowie Jego: „W jakim dniu nadejdzie królestwo?” „Ono nie nadejdzie wtedy, gdy go wyczekują. Nie będą mówić: 'Oto tutaj, albo oto tam', lecz królestwo Ojca rozszerza się na ziemi, a ludzie go nie widzą”.
- Porównaj z wypowiedzią nr 51.
„A gdy siedział na Górze Oliwnej, podeszli do Niego uczniowie i pytali na osobności: «Powiedz nam, kiedy to nastąpi i jaki będzie znak Twego przyjścia i końca świata?» Na to Jezus im odpowiedział: «Strzeżcie się, żeby was kto nie zwiódł. Wielu bowiem przyjdzie pod moim imieniem i będą mówić: Ja jestem Mesjaszem. I wielu w błąd wprowadzą. Będziecie słyszeć o wojnach i o pogłoskach wojennych; uważajcie, nie trwóźcie się tym. To musi się stać, ale to jeszcze nie koniec! Powstanie bowiem naród przeciw narodowi i królestwo przeciw królestwu. Będzie głód i zaraza, a miejscami trzęsienia ziemi. Lecz to wszystko jest dopiero początkiem boleści. Wtedy wydadzą was na udękę i będą was zabijać, i będziecie w nienawiści u wszystkich narodów, z powodu mego imienia. Wówczas wielu zachwieje się w wierze; będą się wzajemnie wydawać i jedni drugich nienawidzić. Powstanie wielu fałszywych proroków i wielu w błąd wprowadzą; a ponieważ wzmoże się nieprawość, oziębnie miłość wielu. Lecz kto wytrwa do końca, ten będzie zbawiony. A ta Ewangelia o królestwie będzie głoszona po całej ziemi, na świadectwo wszystkim narodom. I wtedy nadejdzie koniec. Gdy więc ujrzycie "ohydę spustoszenia", o której mówi prorok Daniel, zalegającą miejsce święte — kto czyta, niech rozumie — wtedy ci, którzy będą w Judei, niech uciekają w góry! Kto będzie na dachu, niech nie schodzi, by zabrać rzeczy z domu. A kto będzie na polu, niech nie wraca, żeby wziąć swój płaszcz. Biada zaś brzemiennym i karmiącym w owe dni! A módlcie się, żeby ucieczka wasza nie wypadła w zimie albo w szabat. Będzie bowiem wówczas wielki ucisk, jakiego nie było od początku świata aż dotąd i nigdy nie będzie. Gdyby ów czas nie został skrócony, nikt by nie ocalał. Lecz z powodu wybranych ów czas zostanie skrócony. Wtedy jeśli by wam kto powiedział: "Oto tu jest Mesjasz" albo: "Tam", nie wierzcie!” [Mt 24, 3-23]
- 114 Rzekł im Szymon Piotr: „Niech Mariham odejdzie od nas. Kobiety nie są godne życia”. Rzekł Jezus: „Oto poprowadzę ją, aby uczynić ją mężczyzną, aby stała się sama duchem żywym, podobnym do was, mężczyzn. Każda kobieta, która uczyni siebie mężczyzną, wejdzie do królestwa niebios”.
- Ten fragment nie ma swego odpowiednika w księgach kanonicznych. Ze słów tych wynika, że czynności kobiet wynikające z ich natury np. upiększanie swego wyglądu, uwodzenie płci przeciwnej itp. są tymi, których należy się wyzbycić by wejść do Królestwa Bożego.